

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

05 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Boico Victor

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat și avocatul acestuia Bolocan Ludmila, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2019 și a sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 iulie 2018, în cauza penală privind-l pe

Bejenaru Radic Xxxxx, născut la xxxxx, originar din r-l Xxxxx s. Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 06.02.2018 - 11.07.2018

2. instanța de apel: 26.07.2018 - 05.03.2019

3. instanța de recurs: 03.06.2019 - 05.11.2019

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 iulie 2018, Bejenaru Radic Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat de la Bejenaru R. în beneficiul S.R.L. „Numina”, prejudiciul material în sumă de 24322796, 68 lei și în beneficiul SA „Moldasig”, suma prejudiciului de 4024599, 88 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Bejenaru R., la de 24.12.2011, în jurul orei 23:00, urmărind scopul distrugerii și deteriorării intenționate a bunurilor altei persoane, acționând prin înțelegere prealabilă și de comun acord cu o persoană nestabilită pe nume Veaceslav Socolov, precum și cu alte persoane neidentificate la moment de către organul de urmărire penală, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestor urmări, s-a deplasat la depozitul SC „Numina” SRL, amplasat pe str. Nicolae Zelinski, nr. 11, mun. Chișinău, unde având cu sine două butelii din polimer cu capacitatea de 1,5 litri, pregătite din timp, pe una cu etichetă de firmă cu inscripția producătorului „Gura Căinarului 1,5L”, în care potrivit concluziei raportului de expertiză chimică nr. 639 din 14.03.2012, se afla motorină, care face parte din categoria substanțelor

ușor inflamabile, s-a apropiat de peretele lateral al depozitului nominalizat, unde a ajutat persoana nestabilă pe nume Veaceslav Socolov să se urce pe scara fixă de fier, de siguranță și i-a transmis buteliile cu motorină, cu care ultimul a urcat pe acoperișul depozitului și a incendiat sectoarele de fabricare a mobilei ale SC „Numina” SRL prin gaura canalului sistemului de ventilare, a încăperii de ventilatoare de pe acoperiș, în rezultatul cărui fapt au fost distruse și deteriorate bunurile părții vătămate SC „Numina” SRL, cauzându-i astfel o daună materială în sumă totală de 28 347 396,56 lei.

Potrivit concluziei raportului de expertiză nr. 101 din 25.01.2013, focarul inițial al incendiului ce s-a produs la data de 25.12.2011, în sectoarele de fabricare a mobilei ale SC „Numina” SRL, cu sediul în mun. Chișinău, str. N. Zelinski, nr. 11, a fost amplasat în interiorul depozitului, în apropiere nemijlocită de peretele lateral dreapta pe centru, pe o axă cu gaura canalului sistemului de ventilare, a încăperii de ventilatoare de pe acoperiș, iar cauza nemijlocită a producerii incendiului este incendiere intenționată cu aducerea sursei de foc din exterior, cu aplicarea unui lichid ușor inflamabil în calitate de catalizator, ce a favorizat dezvoltarea și răspândirea rapidă a incendiului.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul Bolocan L. în numele inculpatului Bejenaru R., care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bejenaru R. să fie achitat din motiv că fapta n-a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea apelului a indicat:

- în cadrul cercetării judecătorești, acuzațiile aduse lui Bejenaru R. nu au fost confirmate prin probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar corobora între ele și ar demonstra vinovăția lui Bejenaru R. în săvârșirea faptelor încriminate;

- instanța nu a dat o justă apreciere probelor, ci a efectuat doar o simplă expunere a acestora axându-se preponderent pe mijloacele de probă prezentate de acuzare și declarațiile date de partea vătămată Țîpordei Grigori, care este conducătorul „Numina” SRL și care a comunicat doar faptul producerii incendiului și că întreprinderii i s-a cauzat un prejudiciu grav, dar alte circumstanțe - nemijlocit legate de învinuirea ce i se impută lui Bejenaru R., nu cunoaște;

- nu au fost confirmate circumstanțele incendierii depozitului „Numina” SRL nici de către martorii Gașpar Xxxxx, Josan Serghei, Letcenea Valeriu și Cojocarul Igor și consideră că declarațiile acestor martori nu pot fi admise ca probe;

- instanța de fond a fost dusă în eroare cu referire la circumstanțele de fapt a cauzei penale, iar probele administrate și puse în sarcina sentinței de condamnare nu probează intenția infracțională a inculpatului or, în sensul

descrie instanța nu a constatat cum se probează nemijlocit incendierea depozitului „Numina” SRL și de către cine;

- în cadrul urmăririi penale Bejenaru R. s-a autoincriminat, iar motivele care l-au determinat să recurgă la acest gest este faptul că, acesta avea nevoie de o sumă mare de bani care l-ar fi ajutat să acopere cheltuielile necesare pentru tratamentul soției care a aflat că este bolnavă de cancer. I s-a promis o sumă impunătoare de bani în cuantum de 20 000 euro, ulterior aflând care este suma prejudiciului material cauzat prin infracțiune a renunțat la banii promiși, precum și recunoașterea unei fapte pe care nu a comis-o;

- Bejenaru R. a dat declarații în cadrul cercetării judecătorești și a comunicat că motivele care l-au determinat să recunoască o faptă pe care nu a săvârșit-o au fost circumstanțele grele în care se afla familia sa. Și anume că avea nevoie de o sumă mare de bani pentru tratamentul soției care era bolnavă de cancer și în anul 2015 trebuia să fie operată. Astfel, el a acceptat propunerea de a se autoincrimina în schimbul unei sume de 20 000 euro, însă a renunțat la bani și la recunoașterea faptei atunci când a înțeles că prejudiciul material cauzat prin infracțiune se estimează la o sumă în proporții deosebit de mari. Declară că mai târziu a găsit banii necesari pentru intervenția chirurgicală a soției la fratele din Franța, fiica din Germania și sora soției;

- Bejenaru R. a mai relatat că, în vara anului 2015 la garaj a venit o persoană pe nume Costea, căruia i-a reparat un automobil, în urma discuțiilor Bejenaru R. i-a spus că are nevoie de bani, astfel a lăsat cartea sa de vizită, iar după ceva timp a fost telefonat de Costea care i-a propus să recunoască incendierea unui depozit în scopul evitării plății impozitelor, iar inculpatul a acceptat văzând că sancțiunea pentru o astfel de faptă este privațiunea de libertate pe un termen de pînă la 6 ani. Ceea ce urma să recunoască este faptul că el l-a ajutat pe Socolov să urce pe scară și i-a transmis o sacoșă cu 2 sticle. Scopul era de a demonstra că incendiul s-a produs din afară. Banii promiși nu i-a primit. Și nici nu a acționat conform scenariului propus de Costea.

- atît declarațiile lui Bejenaru R., cît și ale martorilor apărării audiați în ședința de judecată care au depus jurămînt sunt credibile, iar instanța nu le-a dat o apreciere corectă;

- există dubii puternice cu privire la faptul că incendierea s-a produs imediat după inventarierea bunurilor, totodată s-a tergiversat chemarea pompierilor, iar „Numina” SRL avea toate temeiurile de a fi cointereseată în survenirea cazului asigurat, deoarece avea un interes bănesc;

- în cadrul urmăririi penale și efectuării cercetării la fața locului a incendiului de către CPs Botanica de la ora 10:00 la data de 26.12.2011 -pînă la ora 16:00 data de 27.12.2011, ulterior de la ora 02:00, de către OUP data de 25.12.2011 pînă la ora 14:40 din 26.12.2011, conform prevederilor art. 118 alin.(4) Cod de procedură penală, careva obiecte nu au fost ridicate;

- nu s-au confirmat nici amprentele digitale lăuate pe suprafața sticlei. Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 34/12.1 - R-6857 din 29.12.2017 (f. d. 165, voi. IV) or, în concluzie expertul Bezu Grigorii indică că „două urme papilare nr. 1 și nr. 2 și o urmă digitală și o urmă palmară relevate pe suprafața sticlei nr.1, ridicate în cadrul cercetării la fața locului pe faptul incendiului depozitului ce aparține „Numina” SRL, amplasat pe str. Zelinski 11, mun. Chișinău, comis pe data de 25.12.2011 au fost create nu de cet. Bejenaru Radic, ci de alte persoane.”;

- atât încheierea tehnico-incendiară nr. 50-2011 întocmită la 23.01.2012 de către șeful laboratorului experimental antiincendiar al DSP a SPCSE al MAI, Ig. Cojocaru, cât și rapoartele de expertiză tehnico-incendiară nr. 1698 din 21.09.2012 și 101 din 25.01.2013 nu pot fi admise ca probe conform art. 94 alin. (1) pct. 4) și 8) Cod de procedură penală, deoarece sticlele de masă plastică cu capacitatea de 1, 5 litri au fost ridicate cu încălcarea normelor procedurale de către persoane care nu au dreptul să efectueze acțiuni procesuale în cadrul procesului penal;

- este nulă și ordonanța din 10.09.2012 prin care două sticle de masă plastică cu miros specific de lichid ușor inflamabil care au fost recunoscute în calitate de corpuri delictive cu încălcarea prevederilor art. 158 alin. (3) Cod de procedură penală or, organul de urmărire penală nu și-a îndeplinit atribuțiile și a acționat contrar prevederilor art. 19 alin. (3) și art. 55 alin. (3) Cod de procedură penală și anume: acumularea și administrarea mijloacelor de probă atât cele care învinovătesc, cât și a celor care îl dezvinovătesc pe inculpatul, pentru a fi posibil de apreciat corect calificarea adusă acestuia;

- procesul penal în privința inculpatului nu a fost echitabil;

- din cumulul probelor prezentate de către acuzare nu este cert cine a comis infracțiunea dată, nefiind audiate persoanele care nemijlocit au participat la comiterea infracțiunii, precum și lipsirea inculpatului de a participa la confruntări cu predispușii complici și alte persoane neidentificate, iar instanța nu a dat apreciere acestor circumstanțe;

- sentința de condamnare este bazată pe probe compromise procesual și care nu au fost supuse unei verificări, ba mai mult nu au o confirmare justificată privind proveniența lor.

3.2 Inculpat, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bejenaru R. să fie achitat din motiv că fapta n-a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea apelului a indiat:

- nici o probă apreciată de către instanța de judecată prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, nu demonstrează vinovăția sa;

- procesul-verbal al ședinței de judecată este întocmit cu încălcări, nu este semnat de interpret, fără respectarea prevederilor art. 336, 337 Cod de procedură penală;

- cererile inculpatului cu privire la inadmisibilitatea probelor și cu privire la aprecierea critică a declarațiilor martorului Socolov V., au fost ilegal respinse ca neîntemeiate, instanța nu indică de ce cererile sunt neîntemeiate și nu motivează respingerea;

- instanța face trimitere la calomniosul autodenunț, însă el a demonstrat din care considerente s-a refuzat, în autodenunț face trimitere la două persoane, care după scenariul inventat au participat la incendiere, însă instanța constată că Socolov V. este persoană necunoscută;

- persoanele necunoscute nu au fost identificate până la moment, fapt ce îi încalcă drepturile la apărare;

- deoarece există circumstanțe prevăzute la art. 33 Cod de procedură penală, judecătorul Mazur N. era obligată să facă declarație de abținere de la judecarea cauzei, a depus cerere de recuzare, dar i-a fost refuzată;

- instanța ilegal a apreciat critic declarațiile martorilor Spataru B., Spataru S., Bejenaru P., Prohnițchi V., Darii M., care au văzut că la data de 24.12.2011 a fost la Bălți;

- instanța de judecată nu a asigurat prezența interpretului în ședința de judecată în care a fost audiat martorul Slukov V., astfel declarațiile martorului consemnate în procesul-verbal nu coincid cu constatările instanței din sentință.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2019, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate și menținută sentința.

Prin încheierea de corectare din 11.04.2019, a fost dedus termenul arestării preventive din termenul de pedeapsă numit, astfel fiind dedus din pedeapsa numită prin sentința, în baza art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal, de 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, arestarea preventivă, conform art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, calculându-se două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, reducând pedeapsa închisorii cu 1 an și 2 luni, Bejenaru R. urmând să execute pedeapsa închisorii pentru termenul rămas de 1 an 10 luni, în penitenciar de tip semiînchis.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că la pronunțarea sentinței instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, și just a ajuns la concluzia că inculpatul Bejenaru R. a săvârșit infracțiunea imputată lui.

În viziunea instanței de apel, cu toate că inculpatul Bejenaru R. nu-și recunoaște vina în comiterea infracțiunii imputate, vina acestuia se dovedește prin declarațiile reprezentantului părții vătămate SRL „Numina”, Țîpordei G., martorilor Gașpar V., Josan S., Cojocar I., Letcenea V.

Instanța de apel a reținut că declarațiile martorilor Gașpar Vasile, Josan S., Cojocar Igor și Letcenea Valeriu, corespund adevărului, deoarece sunt consecutive cu celelalte probe, inclusiv și cu declarațiile reprezentantului părții vătămate „Numina” SRL, Țîpordei Grigori și sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, și care dovedesc pe deplin vina inculpatului,

în distrugerea și deteriorarea intenționată a bunurilor, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari, săvârșită prin incendiere or, dâșii au confirmat că „s-au examinat mai multe versiuni de izbucnire a focarului, dar cea mai probabilă rămânând a fi aducerea sursei din interior, deoarece pe acoperișul construcției a fost depistată pe partea dreaptă accesul liber la camera de ventilare, unde au fost depistate 2 sticle de 1,5 litri, cu substanță cu miros specific de substanță ușor inflamabilă...” și acestea combat argumentele indicate de inculpat și avocatul său în apeluri, de aceea instanța de apel a respins argumentele, precum că Bejenaru R. nu a comis infracțiunea imputată.

Instanța de apel a reținut că, declarațiile martorului Slukov Vasile corespund adevărului, deoarece sunt consecutive cu celelalte probe pe care le și cu declarațiile martorilor Gașpar Vasile, Josan Serghei, Cojocaru Igor și Letcenea Valeriu și a reprezentantului părții vătămate „Numina” Țipordei Grigori și sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, și care dovedesc pe deplin vina inculpatului în distrugerea și deteriorarea intenționată a bunurilor, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari, săvârșit prin incendiere or, dâșul a confirmat că „ cu 2,5-3 ani în urmă, s-a întâlnit cu o persoană de gen masculin pe nume Radic și ultimul i-a comunicat că a incendiat o bază, depozit, sau magazin, nu ține minte, dar precis că nu apartament”... și aceste declarații combat argumentele indicate de Bejenaru R.. și apărătorul său în apeluri, precum că inculpatul n-a comis infracțiunea.

Totodată, instanța de apel a stabilit că declarațiile martorilor Spătaru Boris, Spătaru Stela, Bejenaru P., Prohnițchii Victor și Darii Mihail, nu pot servi drept temei de achitare a lui Bejenaru R., deoarece sunt date în scopul exonerării lui Bejenaru R. de la răspunderea penală, or Spătaru Stela este sora lui, Bejenaru Petru este fratele lui Bejenaru R., iar Spătaru Boris, Prohnițchii V. și Darii Mihail, sunt prieteni apropiați ai inculpatului, de aceea instanța de apel a apreciat critic declarațiile lor.

Mai mult ca atât, instanța de apel a stabilit că, ele nici nu confirmă alibiul lui Bejenaru R., precum că în timpul când a avut loc incendierea sectoarelor de fabricare a mobilei ale SC „Numina” SRL, dâșul nu se afla la locul comiterii infracțiunii, deoarece, instanța de apel a constatat că, potrivit procesului-verbal de autodenunțare din 17.12.2015, Bejenaru R. în prezența apărătorului a explicat organului de urmărire penală, precum că la data de 24.12.2011, în jurul orelor 22:00-23:00, împreună cu Socolov, s-au deplasat pe str. Zelinski din mun. Chișinău, la întreprinderea care se afla pe partea stângă (după cum ei se deplasau la deal de la Sarmisegetusa), unde au intrat împreună cu Veaceslav Socolov pe teritoriul întreprinderii date și s-au apropiat de o scară din metal, ce se afla pe partea stângă vreo 15 m de la poarta mare. Fiind jos lângă scară, l-a ajutat pe Socolov să se urce pe scară, după care i-a transmis sacoșa cu două sticle de plastic de 1,5 litri. Socolov s-a urcat pe acoperiș, iar el a ieșit în drum și

l-a așteptat. Ulterior, a aflat că a fost incendiu mare pe teritoriul întreprinderii, unde a fost cu Socolov.

Mai mult, instanța de apel a stabilit că vina inculpatului se confirmă și prin probele scrise, și anume: raportul de expertiză chimică nr. 639 din 14.03.2012 (v. I f.d.213-214); raportul de expertiză nr. 1698 din 21.09.2012 (v. I f.d.230-240); raportul de expertiză nr. 101 din 25.01.2013 (v. I f.d.94-100), corpuri delictive; procesele-verbale de cercetare la fața locului din 25.12.2011 și 26.12.2011 (v. I f.d. 25-33); procesul-verbal de ridicare din 27.01.2012 (v. I f.d. 97-98); procesul-verbal de examinare a obiectului din 10.09.2012 (v. I f.d.110-111); procesul-verbal de examinare a obiectului din 24.01.2018 (v. III f.d.150-151); raport de autosesizare privind infracțiunea depistată din 26.12.2011 (v. I f.d.24); procesul-verbal de autodenunțare din 17.12.2015 (v. III f.d.6); act de constatare a incendiului din 25.12.2011 (f.d.48 v. I); proces-verbal de cercetare la fața locului a incendiului din 26.12.2011 (f.d.49-52 v. I); proces-verbal nr.1 din 30.12.2011 (v. II f.d.5-7, v. III f.d.213); încheierea tehnico-incendiară nr. 50-2011 din 23.01.2012 (v. I f.d.148-162).

Versiunea inculpatului precum că, în timpul când a avut loc incendierea sectoarelor de fabricare a mobilei ale SC „Numina” SRL, dânsul se afla în altă parte, nu-l dezvinovățesc de comiterea infracțiunii încriminate or, instanța de apel a considerat că aceasta în sine constituie o metodă de apărare în scopul eschivării de la răspunderea penală pentru faptele comise, or declarațiile acestuia sunt combătute cu procesul-verbal de autodenunțare din 17.12.2015 și în parte și de declarațiile martorului Slukov Vasile.

Cu referire la argumentul invocat de avocatul Bolocan Ludmila, cu referire la raportului de expertiză judiciară nr. 34/12.1 - R-6857, instanța de apel l-a considerat nefondat or, însăși Bejenaru R. în procesul-verbal de autodenunțare din 17.12.2015 a declarat că *„...fiind jos lângă scară, l-a ajutat pe Socolov să se urce pe scară, după care i-a transmis sacoșa cu două sticle de plastic de 1, 5 litri. Socolov s-a urcat pe acoperiș, iar el a ieșit în drum și l-a așteptat. Ulterior, a aflat că a fost incendiu mare pe teritoriul întreprinderii, unde a fost cu Socolov”* Astfel, Bejenaru R., putea nici să nu creeze urme pe sticlele indicate supra, deoarece sticlele se aflau în sacoșă, iar Bejenaru R. la rândul său a transmis această sacoșă lui Socolov care și ultimul a incendiat sectoarele de fabricare a mobilei a SC „Numina” SRL. Prin urmare Bejenaru R. nici nu s-a atins de sticle, deoarece acestea se aflau în sacoșă.

Astfel, s-a demonstrat cu certitudine că, inculpatul Bejenaru R. își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sale, a prevăzut urmările lui prejudiciabile, a dorit, în mod conștient, survenirea unor asemenea urmări.

Cu referire la încălcările de procedură penală invocate de apelanți, instanța de apel a indicat că potrivit procesului-verbal din 31.01.2018 de prezentare învinuitului și apărătorului său a materialelor de urmărire penală (f. d. 226, vol. III), după luarea cunoștinței de materialele urmăririi penale, învinuitul Bejenaru R. și apărătorul său, nu au avut carva obiecții referitor la

efectuarea urmăririi penale, n-a solicitat declararea nulității ordonanței din 10.09.2012 și nici n-au invocat încălcarea normelor Codului de procedură penală. Prin urmare, încălcările invocate de către apelanți sunt neîntemeiate în partea nominalizată, deoarece nu a fost solicitată declararea nulității ordonanței din 10.09.2012, în termenul prevăzut de lege, adică la terminarea urmăririi penale, și apelanții au pierdut dreptul de a invoca presupusele carențe ale organului de urmărire penală ulterior, adică în instanțele de judecată, iar instanța de apel, potrivit art. 251 Cod de procedură penală, nu are temei și suport legal pentru a declara nulitatea anumitor acțiuni de urmărire penală și declararea nulității cărorva acte procedurale de la urmărirea penală, or verificarea legalității acestora ține de competența procurorului ierarhic superior.

Ținând cont de cele menționate, instanța de apel a stabilit că, acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii în baza cărora acesta a fost condamnat or, argumentele invocate de apelantă privind nevinovăția inculpatului nu are suport probatoriu și contravine probelor administrate, iar nerecunoașterea vinovăției de inculpat nu echivalează cu achitarea lui de vreme ce probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului Bejenaru R. în săvârșirea infracțiunii imputate.

Instanța de apel a considerat că instanța de judecată a ținut cont, la stabilirea categoriei și a măsurii de pedeapsă inculpatului, de circumstanțele reale și personale privind individualizarea pedepsei, și anume: de caracterul prejudiciabil al infracțiunii, de personalitatea dânsului, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării lui, de persoana inculpatului, de comportamentul acestuia de până la comiterea infracțiunii și după aceea, care n-a recunoscut vinovăția, nu s-a căit în cele comise și n-a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune.

Instanța de apel a mai stabilit că, instanța de fond corect l-a condamnat pe Bejenaru R. în baza art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal, iar aplicarea pedepsei închisorii cu executarea ei în penitenciar de tip semiînchis, este echitabilă, asigurându-se restabilirea echității sociale și prevenirea comiterii de noi infracțiuni și va duce la conștientizarea de către inculpat a necesității respectării legii, ceea ce asigură îndeplinirea scopului pedepsei penale, prevăzut la art. 61 alin.(2) Cod penal.

6. Hotărârile judecătorești adoptate în cauză sunt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Inculpat, care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie achitat și eliberat din penitenciar.

În motivarea recursului invocă:

- instanțele de judecată în mod divergent au respins versiunea sa, precum că fapta-incendiul nu a fost săvârșit de el;

- fapta incriminată, se bazează pe presupuneri, la etapa inițială toți experții declarau că sursa de incendiere a fost produsă din interiorul depozitului, de la soba;

- instanțele de judecată s-au bazat pe presupunerile acuzării, ne bazându-se pe nici o probă;

- incorect au fost apreciate critic declarațiile martorilor apărării, care au declarat că în ziua producerii incendiului, el s-a aflat în or. Bălți, instanțele de judecată nu au avut întrebări la martor;

- instanțele de judecată au ignorat prevederile art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală;

- instanța de apel s-a retras în camera de deliberare fără a-i acorda ultimul cuvânt, ceea ce constituie o încălcare gravă a prevederilor art. 413 alin. (7) Cod de procedură penală;

- nu a fost efectuată cercetarea materialelor probatorii din dosar;

- instanța de apel nu a ascultat poziția sa și nici nu a citit cele depuse de el în scris;

- instanțele de fond nu s-au expus asupra cererii sale de constatare a încălcării termenului rezonabil și a aplica prevederile art. 385 alin. (4), (5) Cod de procedură penală, nu a constatat faptul că îi sunt încălcate drepturile privind condițiile de detenție, prevăzute de art. 3 CEDO, nu s-a dispus reducerea din termenul de 3 ani închisoare;

- instanța a fost compusă cu încălcarea art. 33, 34 Cod de procedură penală, iar judecătorii Vrabie S. și Teleucă S., cad sub incidența art. 33 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece l-au condamnat la 8 ani închisoare.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 2), 4), 6) Cod de procedură penală.

6.2 La data de 13 mai 2019, inculpatul a declarat recurs suplimentar, în care solicită casarea acestora și a încheierilor din 11 aprilie 2019 și 18 aprilie 2019, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat și calcularea termenului executat cu despăgubirile prevăzute la art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

În motivarea recursului invocă:

- instanțele de judecată au adoptat hotărârile fără respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, bazându-se pe neexistentele probe ale acuzării, neluând în considerație probele apărării;

- contrar prevederilor art. 389 Cod de procedură penală, absolut nici o probă nu a fost cercetată în ședința de judecată;

- în ședința de judecată din data de 02 mai 2018, instanța de judecată a refuzat solicitării de a examina autodenunțul din 17.12.2015, menționând că va fi dat citirii și examinat o dată cu toate probele acuzării, fapt ce nu a avut loc, incorect aceste probe au fost puse la baza sentinței de condamnare, deoarece nu au fost examinate în ședință;

- instanțele de fond nu s-au expus asupra faptului încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei și asupra motivelor invocate în apel, ceea ce prezumă nerezolvarea fondului cauzei penale, nefiind respectate prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală;

- instanța de judecată nu a respectat prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, iar prin încheierea din 11 aprilie 2018, a încercat să-și corecteze omisiunile vădite din decizie, fiind încălcate prevederile art. 466, 473⁴ alin. (6), 88 alin. (3) Cod de procedură penală;

- instanța incorect a aplicat despăgubirile până la emiterea sentinței din 11 iulie 2018, reducerea din termen se efectuează pentru încălcarea dreptului de detenție și nu pentru aflarea în arest, incorect instanța de apel a modificat dispozitivul sentinței din 11.07.2018 și a exclus 7 luni de aflare în Penitenciarul 13, fără nici un temei;

- instanța de apel nu s-a expus asupra recursului împotriva încheierii din 15 ianuarie 2019, prin care s-au respins obiecțiile asupra procesului-verbal al ședinței de judecată;

- nu a avut parte de ultimul cuvânt în instanța de apel;

- de către instanțele de fond i-au fost încălcate prevederile art. 7, 8, 24 Cod de procedură penală;

- instanța de apel a încălcat prevederile art. 94 alin. (9) Cod de procedură penală, în ședința de judecată nu a fost cercetată nici o probă, nu au fost date citirii declarațiile părții vătămate, a martorilor, experților, nu s-a cercetat nici o probă înaintată de partea acuzării;

- instanța de apel nu a luat în considerație încălcarea prevederilor art. 389 alin. (2) Cod de procedură penală, deoarece instanța de fond și-a bazat sentința de condamnare pe presupuneri;

- instanțele de judecată incorect au dat apreciere critică declarațiilor martorilor apărării;

- potrivit pct. 31 din decizie, unicele probe de constatare că el a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal, este autodenunțul din 17.12.2015 și declarațiile martorului Slukov Vasile, cu referire la autodenunțul el l-a depus și tot el s-a dezis de el și a explicat instanțelor ce l-a făcut să depună falsul denunț, dar o dată ce a refuzat de el, nu mai poate fi admis ca probă;

- instanțele de judecată dacă ar fi studiat declarațiile sale, martorilor Gaspar V., Josan S., Cojocar S., Letcencu V., care fiind întrebați de ce incendierea a avut loc din afară, au răspuns că au fost depistate două sticle de plastic și o scăriță mică, nu coincide autodenunțul fals cu declarațiile martorilor acuzării;

- instanța de apel nu a examinat cererea sa de apel unde a indicat toate necoincidențele, instanța nu a citit solicitările și concluziile scrise și a adoptat o decizie ilegală;

- cu referire la declarațiile lui Slukov V., este un martor inventat, în pașaport este indicat că nu a fost în Republica Moldova de la 06.12.2011 până la 11.12.2011, fapt ce contravine autodenunțului;

- martorul Slukov V., face parte din scenariul cu incendierea;

- nu există nici o probă ce ar dovedi că el a incendiat imobilele SRL „Numina”, în anul 2011, în ajunul celor incriminate a fost în or. Moscova, fapt ce nu puteau să-l uie martorii Spataru S., Spataru B., Bejenaru P., Prohițchi V. și alții;

- pentru că avea nevoie de bani la operația de cancer a soției sale, a fost de acord, la promisiunea de a primi bani, pentru prezentarea cu așa numitul autodenunț;

- fapta nu a fost săvârșită de el;

- martorul Slukov V. este vorbitor de limba rusă și nu posedă limba română, judecătorul din prima instanță traducea dintr-o limbă în alta, fapt ce a dus la necorespunderea procesului-verbal cu cele relatate în sentință;

- judecata a avut loc fără participarea interpretului;

- instanța de apel nu s-a expus asupra faptului că au fost încălcate prevederile art. 33 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală;

- în pct. 59 în decizia din 05.03.2018, se indică faptul că este condamnat și arestat și pe alt dosar penal;

- cu referire la încheierile din 11.04.2019 și 18.04.2019, instanța incorect cu încălcarea art. 88 alin. (3) Cod penal și art. 473⁴ alin. (6), 385 alin. (5) Cod de procedură penală, a calculat termenul închisorii, totodată și încheierea din 11.04.2019, este ilegală.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 2), 4), 6), 8) Cod de procedură penală.

6.3 Avocatul Bolocan L. în numele inculpatului, prin care solicită casarea acestora cu dispunerea achitării lui Bejenaru R., deoarece fapta nu a fost săvârșită de inculpat.

În motivarea recursului invocă:

- instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel deși au fost invocate probe concrete care confirmă nevinovăția inculpatului Bejenaru R.

-urmărirea penală a fost reluată la data de 30.09.2015, însă abia la data de 13.10.2015 Slukov V. este audiat f.d.227-228 și a comunicat că timp de 2 ore a băut un litru de vodcă cu cel care a incendiat depozitul și indică că, a înștiințat organele de poliție în luna iulie 2015. Declarațiile acestui martor sunt îndoielnice, deoarece fiind audiat în ședința de judecată el a comunicat că nu poate recunoaște pe nimeni dintre participanți, fiindcă a suferit două intervenții chirurgicale, mai mult în ședința de judecată acestuia nu i s-a asigurat interpret, el fiind vorbitor de limbă rusă, nu s-a ținut cont de faptul că Slukov V. a decris o altă persoană, dat nu pe Bejenaru R.;

- potrivit constatărilor din pct. 34 al deciziei, Bejenaru R. la data de 17.12.2015 s-a autodenunțat (f.d.6, vol. III), iar explicațiile le-a dat în prezența apărătorului, iar cele relatate de acesta detaliat corespund faptei incriminate, deoarece urmărea un scop patrimonial, fiindcă avea nevoie de bani pentru tratamentul soției;

- Bejenaru R. s-a autodenunțat fiind provocat, propunându-i-se în schimb o sumă de bani în cuantum de 20 000 euro. Infracțiunea însă nu a săvârșit-o și banii nu i-a primit, iar de bani avea nevoie, deoarece soția sa era grav bolnavă;

- la materialele cauzei există o copie a pașaportului care aparține lui Bejenaru R., prin care se confirmă faptul că acesta de la data de 06.12.2011 pînă la data de 12.12.2011 s-a aflat la Moscova, iar potrivit autodenunțului, care nu corespunde adevărului, inculpatul se întâlnea cu complicii Sokolov V. și Lovabenco Ivan, autodenunțul este fals Bejenaru R., aflîndu-se la Moscova nu putea fi în același timp la Chișinău în barul „Jeltok”. Conform acestui autodenunț fals, inculpatul l-ar fi ajutat pe Sokolov V. să se urce pe o scară, instalată în peretele clădirii, care se afla la o înălțime de 2,5 -3 m de la pămînt. Aceste declarații contravin declarațiilor pompierilor care au comunicat că după incendiu, la scara care era instalată în perete a fost depistată o scăriță pe care posibil și probabil s-au urcat cei care au incendiat SC „Numina” SRL;

- la locul incendiului au fost găsite două sticle din plastic cu vol. de 1,5l care aveau amprente pe ele. Aceste sticle din plastic au rămas intacte la o temperatură de 1500 grade și care se aflau la cîtiva metri, în timp ce de pe acoperiș se destrămau blocurile de beton și sticla de la geam s-a topit. Or, mult mai probabil că acestea au fost aruncate după stingerea incendiului;

- amprente digitale lăsate pe suprafața sticlei nu s-au afirmat, dovadă raportul de expertiză judiciară nr. 34/12.1 - R-6857 din 29/12/2017 (f.d 165 IV). potrivit concluziei, expertul Bezu Grigorii se constată că: *„două urme papilare nr. 1 și nr. 2 o urmă digitală și o urmă palmară relevate pe suprafața sticlei nr.1, ridicate în cadrul cercetării la fața locului pe faptul incendiarii depozitului ce aparține „Numina” SRL, amplasat pe str. Zelinski 11, mun. Chișinău, comis pe data de 25.12.2011 au fost create nu de cet. Bejenaru Radic, ci de alte persoane”;*

- materialul inflamabil utilizat la data de 24.12.2011 la incendierea „Numina” SRL era motorină. La temperatura de +15 grade motorina se evaporă, iar la temperaturi mai joase ea nu are miros, astfel nefiind clar în ce mod pompierii și experții au depistat mirosul de substanță inflamabilă;

- nu sunt de acord cu soluția invocată în pct. 46 potrivit căreia se constată că, nu există nici o discordanță între cele reținute de instanța de fond și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decît cea pe care materialul probator o susține;

- instanțele de fond au comis erori de drept, condamnând o persoană în lipsa unor probe suficiente, anumite fapte fiind calificate fără a avea un suport

probat, fiind încălcate normele, în faptul că acuzarea a înaintat o învinuire bazată pe probe viciate, care nu demonstrează vinovăția inculpatului, instanțele de judecată în hotărârile adoptate, inversând sarcina învinuirii din activă în pasivă;

- instanța nu a dat nici o apreciere circumstanțelor relevate de apărare, considerându-le neprobate, neesențiale și care vin în contradicție cu probele acuzării, fără a motiva în vreun fel această constatare;

- instanța de apel nu s-a expus în latura invocată de apărare referitor la faptul că SC „Numina” SRL înainte de incendiu, cu câteva zile a petrecut inventarierea tuturor bunurilor, astfel încât a existat un interes material din partea acestora;

- în incendiul respectiv au ars bunuri cu o valoare de peste 20 milioane lei, bunurile fiind asigurate de „Numina” SRL la „Moldasig”, fiind stabilită despăgubirea de asigurare considerabilă;

- există dubii puternice cu privire la faptul că, incendierea s-a produs imediat după inventarierea bunurilor, totodată s-a tergiversat chemarea pompierilor, iar „Numina” SRL avea toate temeiurile a fi cointerесată în survenirea cazului asigurat, deoarece avea un interes bănesc;

- instanța de apel nu și-a motivat suficient hotărârea, însă era obligată;

- modul în care mijloacele de probă au fost obținute s-a desfășurat prin procedee probatorii contrare Codului de procedură penală și a jurisprudenței CEDO, procesul penal în privința inculpatului Bejenaru R., în ansamblul său, în sensul art. 6 al Convenției nu a fost echitabil;

- inculpatul nu este de acord cu termenul dedus din pedeapsă, conform art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, reducerea pedepsei se va calcula: pentru două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv. Penitenciarul 13 din mun. Chișinău are statut de izolator de detenție provizorie, iar Bejenaru R. se află în detenție în incinta acestui penitenciar de la data de 11 decembrie 2017 și pînă în prezent. Condițiile de detenție în Penitenciarul 13, au fost recunoscute ca fiind inumane și degradante, astfel acesta revendică întregul termen de aflare în Penitenciarul -13, ci nu doar aflarea sa în arest preventiv, care urmează a fi calculat potrivit aceluiași art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit conchide asupra admiterii acestora, pentru considerentele expuse în contextul ce urmează.

Pornind de la aceea că obiectul cenzurii instanței de recurs este limitat la analiza chestiunilor de drept, respectiv rațiunea și finalitatea exercitării acestei căi de atac, se rezumă la înlăturarea erorilor de drept admise de instanța

ierarhic inferioară, la etapa precedentă de judecare a cauzei, regulă stipulată și în art. 434 Cod de procedură penală.

În concordanță cu dispoziția art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, cuprind următoarele aspecte: *dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.* În ceea ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea se referă la: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate.*

Potrivit alin. (1) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sânt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

Soluția instanței de recurs adoptată pe marginea acestei cauze, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care esența erorii judiciare admise nu poate fi înlăturată de către instanța de recurs la această etapă a procedurii.

Revenind la textul recursurilor ordinare declarate de către inculpat și avocatul acestuia Bolocan L. se constată că, recurenții invocă temei de drept prevederile art. 427 alin. (1) pct. 2), 4), 6) și 8) Cod de procedură penală, evidențiind și faptul că prin decizia instanței de apel nu s-a dat răspuns la argumentele specificate în apeluri.

Colegiul penal lărgit constată că sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către inculpat și avocatul acestuia Bolocan L.

Instanța de apel, prin decizia din data de 05 martie 2019, a respins ca nefondate apelurile declarate și a menținut sentința.

Ulterior, la data de 11 aprilie 2019 (f.d. 84-91 v. VII), instanța de apel a emis încheiere de corectare a omisiunilor din decizie, cu privire la deducerea arestării preventive din termenul de pedeapsă numit, indicând că „*Se deduce din pedeapsa numită prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 iulie 2018, lui Bejenaru Radic Xxxxx pe art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal, de 3 ani închisoare, cu*

executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, arestarea preventivă, conform art. 385 alin. (5) CPP, calculându-se două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, reducând pedeapsa închisorii cu 1 an și 2 luni, Bejenaru Radic Xxxxx urmând să execute pedeapsa închisorii pentru termenul rămas de 1 an 10 luni, în penitenciar de tip semiînchis.”

Cu toate că, instanța de apel, a adoptat o încheiere la data de 11 aprilie 2019 și în temeiul art. 249, 250 Cod de procedură penală, a corectat calificând ca omisiune vădită faptul că, nu a redus pedeapsa conform prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, însă Colegiul penal lărgit consideră că, instanța de apel a calificat greșit acest fapt ca omisiune vădită, ce poate fi corectată în conformitate cu prevederile art. 249, 250 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 249 alin. (1) Cod de procedură penală, erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de însuși organul de urmărire penală, de judecătorul de instrucție sau de instanța de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu, iar în alin. (3) al aceluiași articol este stipulat că despre corectarea efectuată, organul de urmărire penală întocmește un proces-verbal, iar judecătorul de instrucție sau instanța de judecată – o încheiere, făcându-se mențiune și la sfârșitul actului corectat.

Instanța de recurs menționează, că erorile materiale sunt simple greșeli scriptice privind numele sau prenumele, unele date calendaristice la care se referă actul, unele indicații numerice și altele, cu excepția erorilor de conținut.

Deci, erorile de conținut nu se corectează conform dispozițiilor art. 249 Cod de procedură penală, dar prin intermediul căilor de atac.

În conformitate cu prevederile art. 250 Cod de procedură penală, prevederile art. 249 se aplică și în cazul în care organul de urmărire penală, judecătorul de instrucție sau instanța de judecată, ca urmare a unei omisiuni vădite, nu s-a pronunțat asupra sumelor pretinse de martori, experți, interpreți, traducători, apărători, asupra restituirii obiectelor, corpurilor delictive sau a ridicării măsurilor asiguratorii, precum și a altor măsuri.

Prevederile art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, stipulează că în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Instanța de recurs reține că, instanța de apel prin decizia adoptată a menținut sentința primei instanțe, prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 197 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. Totodată, prin încheierea din 11 aprilie 2019 a corectat omisiunile din decizie și a redus pedeapsa conform prevederilor art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, cu 1 an și două luni.

În această ordine de idei, Colegiul atestă, că quantumul sau termenul pedepsei cu închisoare care a fost corectat prin încheierea instanței de apel din 11 aprilie 2019, nu reprezintă omisiune vădită, în sensul prevederilor art. 250 Cod de procedură penală, dar se atribuie la eroare de conținut, care nu putea fi corectată prin încheiere de către instanța de apel, dar prin intermediul căilor de atac. Mai mult ca atât, la soluționarea chestiunii de corectare a omisiunilor vădite de către instanța de apel nu au fost respectate nici prevederile alin. (3) art. 249 Cod de procedură penală, adică nu s-a făcut mențiune la sfârșitul actului corectat, în decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2019.

Totodată, verificând criticile expuse în recursurile declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de apel la judecarea cauzei nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la toate motivele esențiale invocate de apelanți în ordine de apel.

Instanța de recurs a statuat asupra acestor concluzii în urma analizei hotărârii judecătorești contestate, în raport cu motivele invocate de apelanți în prezenta speță, unde au fost puse pentru discuție în instanța de apel, inclusiv câteva argumente principale, care au rămas fără răspuns și anume versiunea inculpatului, precum că *el s-a autoincriminat, deoarece avea nevoie de o sumă mare de bani care l-ar fi ajutat să acopere cheltuielile necesare pentru tratamentul soției care era bolnavă de cancer, conform scenariului propus urma să recunoască incendierea unui depozit, însă acesta a renunțat la comiterea infracțiunii, totodată banii promiși nu i-a primit, și argumentele inculpatului precum că, există dubii puternice cu privire la faptul că, incendierea s-a produs imediat după inventarierea bunurilor, totodată s-a tergiversat chemarea pompierilor, iar „Numina” SRL avea toate temeiurile de a fi cointeresată în survenirea cazului asigurat, deoarece avea un interes bănesc, mai mult ca atât lipsa probelor directe precum că, Bejenaru R. a fost la fața locului. La fel și motivul invocat că instanța de judecată nu a asigurat prezența interpretului în ședința de judecată în care a fost audiat martorul Slukov V., astfel declarațiile martorului consemnate în procesul-verbal nu coincid cu constatările instanței din sentință.*

Așa cum se observă din partea descriptivă a deciziei atacate, nici nu au fost indicate toate motivele expuse mai sus, ulterior fiind redat conținutul declarațiilor reprezentantului părții vătămate, martorilor, fiind menționate și probele scrise ce au fost verificate în instanța de apel, considerând în cele din urmă că vina inculpatului în cele incriminate este confirmată, însă instanța ierarhic inferioară nu s-a expus asupra tuturor motivelor esențiale menționate mai sus, fără o fi făcută o analiză sau o argumentare din care considerente alegațiile nominalizate sânt respinse sau apreciate ca neîntemeiate, limitându-se cu expunerea selectivă doar asupra unora din ele, în final concluzionând că *„Astfel, Colegiul penal, analizând în ansamblu circumstanțele cauzei, conchide că instanța de judecată corect a dedus comiterea infracțiunii imputate inculpatului*

Bejenaru Radic de către dânsul, odată ce, pe parcursul cercetării judecătorești s-a confirmat cu certitudine, vinovăția acestuia”.

Totodată, Colegiul penal reține că instanța de apel nu s-a pronunțat nici asupra cererii inculpatului de constatare a încălcării termenului rezonabil și a aplica prevederile art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene, în situația în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel poate în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță. Însă, analizând partea motivată și a sentinței, în prezenta cauză, Colegiul penal lărgit constată, că hotărârea primei instanțe, nu conține răspunsuri argumentate la toate criticile de bază invocate în apeluri, respectiv instanța de apel prin efectul devolutiv al căii de atac urma să dea o apreciere mai amplă aspectelor de fapt și de drept, prin prisma motivelor principale invocate în apeluri, ceea ce însă nu a fost efectuat în prezenta speță de către instanța de al doilea grad de jurisdicție.

După cum se învederează în Avizul nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) privind calitatea hotărârilor judecătorești, pentru a fi de calitate, hotărârea judecătorească trebuie percepută de justițiabil drept rezultatul unei aplicări pertinente a regulilor de drept, al unei proceduri echitabile și al unei aprecieri convingătoare a faptelor.

Hotărârea trebuie, în principiu, să fie motivată. Calitatea hotărârii depinde în principal de calitatea motivației. O motivație bună este o necesitate imperioasă care nu poate fi neglijată în favoarea celerității. Motivația permite nu numai o mai bună înțelegere și acceptare a hotărârii de către justițiabil ci este mai ales o garanție împotriva arbitrarului. De aceea, aceasta trebuie să fie coerentă, clară și lipsită de ambiguități și de contradicții, care trebuie să permită urmărirea unui raționament ce a condus judecătorul la soluția adoptată în final.

În subsidiar, în același Aviz se evidențiază că, motivația trebuie să răspundă pretențiilor părților, adică diferitelor capete de acuzare și mijloacelor de apărare. Această garanție este esențială, deoarece permite justițiabilului să se asigure că pretențiile sale au fost examinate și deci că judecătorul a ținut cont de ele.

La caz, instanța de apel nu a dat răspuns la toate capetele de cerere din apelurile inculpatului și apărătorului, prin aceasta nerezolvând fondul apelurilor declarate.

Caracterul succint al concluziei formulate de instanța de apel față de criticile părții apărării este calificat de Colegiul penal lărgit ca fiind o motivare insuficientă și irelevantă, contrară standardelor procedurale inserate la art. 6 paragraf. 1 din Convenția Europeană.

În cauza *Vetrenko c. Moldovei* în hotărârea din 18 mai 2010, instanța de contencios european, a statuat că unul din standardele art. 6 din Convenție declară că este în sarcina instanțelor naționale de a considera cele mai importante argumente ridicate de părți și de a aduce motive în sensul acceptării sau refuzului acestora. Chiar dacă sfera argumentelor asupra cărora instanțele urmează să aducă argumente proprii poate depinde de circumstanțele particulare ale cauzei, totuși o omisiune de a considera un argument serios sau examinarea într-o manieră vădit arbitrară este în sine incompatibilă cu noțiunea unui proces echitabil.

Deci, Colegiul penal lărgit notează, pentru a demonstra că părțile au fost auzite în prezenta cauză, instanța de apel urmează să dea răspunsuri argumentate în hotărâre asupra motivelor decisive invocate de apelanți și nu este suficient doar a prelua motivele hotărârii primei instanțe, dar și a efectua propriile completări în sensul aprecierii temeiniciei acestei hotărâri, prin prisma criticilor invocate de părți, care în viziunea lor ar putea afecta într-o măsură oarecare legalitatea soluției adoptate la caz.

Așadar, în decizie instanța de apel urmează să analizeze argumentele importante invocate de apelanți și menționate mai sus, motivându-și temeuriile de fapt și de drept, ce conduc la admiterea sau la respingerea fiecăruia din aceste motive invocate de apelanți. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cer prevederile art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu și-a motivat soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale și nu a dat răspuns alegațiilor de bază invocate de către apelanți, care în opinia lor au importanță în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră că, decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece erorile comise de către această instanță, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, neavând atribuții de a judeca cauza pe fond și substitui instanța ce a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel, nominalizate și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele

legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate inculpaților, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, inclusiv în partea individualizării și stabilirii pedepsei, în caz de adoptare sau menținere a unei soluții de condamnare, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de către inculpat și avocatul acestuia Bolocan Ludmila, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2019, în cauza penală privindu-l pe **Bejenaru Radic Xxxxx** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la data de 05 decembrie 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Boico Victor